

27 ΔΕΚ. 2008

Τέλος με χαμόγελο και νέα αρχή

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Νωρίς τό πρωί. «Πρόταση Θ. Παγκάλου ταραίζει τά νερά». Πρωτοσέλιδος τίτλος σέ έφημερίδα του περασμένου Σαββάτου. Περίεργος: περί τίνος πρόκειται; Σχολιάζει κάτι, τό όποιο ό αναγνώστης δέν γνωρίζει. Τό μαθαίνει άργότερα διαβάζοντας τό πλήρες κείμενο. Σύμπτωμα μιάς από τίς βασικές παθογένειες του έλληνικού Τύπου: και στον ύπερτατό βαθμό τής τηλεόρασης. Τό μπέρδεμα ειδησεογραφίας και σχολιασμού. Πλήρης σύγχυση μεταξύ των δύο. Πού στό τέλος δέν ξέρεis ποιό είναι τί. Για νά υποβάλουν ό δημοσιογράφοι και οι πίσω από αυτόν, ύποσυνειδήτητα τήν άποψή τους, τήν ιδιότητά τους. Είδηση είναι ή έκθεση, ή περιγραφή ένός γεγονότος: όχι ή έμπειρία του ύποκειμένου. Ρήση φιλοσοφούντος.

Έξεκίνησα πάντως για τό πρόγραμμα τής ημέρας μέ κάποια ίκανοποίηση. Οι κ.κ. Θ. Πάγκαλος και Χρ. Βερελής πρέπει νά διαβάσουν τήν «Εστία»: σκέφθηκα. Στο φύλλο τής 2ας Νοεμβρίου υπήρχε πρόταση νά προσκαλέσει ό πρωθυπουργός τόν άρχηγό τής άξωματικής άντιπολιτεύσεως: «Έλα νά συμφωνήσουμε. Νά καθορίσουμε από τώρα συγκεκριμένη ήμερομηνία έκλογών. [...] Νά συμφωνήσουμε στό πρόσωπο ένός έξωκοινοβουλευτικού ύπουργού Οικονομικών, πιθανώς και Άπασχολήσεως...». Αύτά προτείνουν βασικά τά δύο πρωτοκλασάτα στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Τώρα μάλιστα ό κ. Πάγκαλος λέει και κάτι άλλο, τό όποιο έχουμε τονίσει άρκετές φορές στό παρελθόν: και πρόσφατα (13 Δεκεμβρίου). «Δέν υπάρχει άστυνομία σπή χώρα μας» («Ελεύθερος Τύπος», 21 Δεκεμβρίου).

Έγραψα έξεκίνησα: πράγματι, για τό κέντρο τής Άθήνας. Νά δώ τήν πρωτεύουσα ύστερα από άρκετές ήμέρες: κατά τή διάρκεια των όποίων συνέβησαν οι βανδαλισμοί: έτσι μερικοί έχαρκτηήρισαν τά γεγονότα. Νά δώ τίς καταστραμμένες περιοχές. Δέν είχα σαφή εικόνα. Άρνούμαι -τό γράφω και τό ξαναγράφω- τήν τηλεόραση: για λόγους υγείας: ψυχικής και διανοητικής ίσορροπίας. Εικόνα είχα από τίς φωτογραφίες. Βανδαλισμοί. Είχα ψάξει νά εύρω περιγραφές του τί έκαμαν οι Βάνδαλοι, όταν έδήωσαν τήν Ρώμη. Άνεπιτυχώς. Οι βανδαλισμοί των Άθηνών δίνουν κάποια ιδέα; Καί εκεί τό μένος στρεφόταν πρώτα κατά των πραγμάτων. Έν μικρογραφία:

Μέ αυτά και μέ άλλα έφτασα στην Άθήνα. Άκολούθησα περπατητά τήν όδό Σκουφά κατεβαίνοντας προς Ίπποκράτους. Φίλος μου είχε πει πώς υπήρχαν μεγάλες καταστροφές. Όλα άποκατεστημένα. Ίπποκράτους προς Πανεπιστημίου τό ίδιο. Άνεβαίνω τήν Πανεπιστημίου. Νά θλίβουσαι για τήν όψη των μνημειακών κτηρίων του Πανεπιστημίου και τής Άκαδημίας. Μέ μεγάλα μαύρα γράμματα συνθήματα. Τά παλιά έξαντλημένα συνθήματα. Άλλαξαν οι συνθήκες: άλλαξε ή ζωή: νέα προβλήματα: καμμία σχέση μέ τή δεκαετία του έβδομήντα. Τό μόνο επίκαιρο (περιπαικτικό): merry crisis and a happy new fear.

Σέ περίπτερο κρεμασμένες οι έφημερίδες. Σάν πετσέτες για στέγνωμα. Οι πρωτοσέλιδοι τίτλοι: ΗΦΑΙΣΤΕΙΟ σχολειά, άγρότες, φυλακές. Άλλος: Άγρια λιτότητα άλλώς χρεοκοπείτε. Άλλος: Μέσα χάος - έξω παραμονεύει τό ΔΝΤ. Άλλος: Ψυχρολουσία για Καραμανλή. Άκατανόητοι: σέ τί αναφέρονται; Γιατί δέν ενδιαφέρονται νά πληροφορήσουν τόν αναγνώστη. Σχολιάζουν: μέ δόλο. Μέ κακεντρέχεια. Οι πέντε μεγαλύτερες σέ κυκλοφορία έφημερίδες μας. Τό βράδυ έψαξα για ξένες έφημερίδες: τής ίδιας ήμέρας. Τήν εικόνα των τίτλων τους. Μήπως είμαι ύπερβολικός. Μήπως είμαι ζουρλός. Εύρήματα: New York Times: Τό σχέδιο του Madoff στρεφόταν προς τά έξω, πέραν των συνόρων. Times (Λονδίνου): Οι φιλανθρωπικές όργανώσεις κόβουν τίς ύπηρεσίες, καθώς οι δωρεές ξεραίνονται, ή ύφεση δαγκώνει. Le Monde: Ό γύρος του κόσμου: ό Yann Elies διασώζεται. Corriere della Sera: Veltroni: θέλω ένα υγιές Δημοκρατικό Κόμμα. D' Alema: δέν υπάρχει διαφωνία. Tribune de Geneve: Περιμένοντας τήν κρίση, οι βουλευτές έγκρίνουν τόν προϋπολογισμό. Σωστά δηλαδή μέσα πληροφορήσεως. Οι τίτλοι έπισημαίνουν γεγονότα. Στίς δικές μας κυριαρχεί μεροληπτικός σχολιασμός: πολιτικές προσούρας. Στην Άμερική διδάσκεται πώς ό τίτλος μιάς ειδήσεως πρέπει νά επιδιώκεται νά περιέχει ρήμα. Για νά προσδιορίζεται ή ένέργεια μέ άκρίβεια, ζωντάνια.

Προχωρώ. Σύνταγμα. Μπροστά στή Μεγάλη Βρετανία τρεις σκύλοι κοιμούνται μακάριοι. Κατεβαίνω τήν Έρμου. Μεγάλο πλήθος κόσμου πηγαινοέρχεται. Κι εδώ, κανένα σημάδι καταστροφής. Η Άθήνα έχει φοβερούς μαστόρους. Τά συνήθη tableaux vivants. Μερικοί ζητιάνοι. Κάποιοι όργανοπαίχτες. Δέν μπορώ νά πώ τίποτα για τίς πωλήσεις των καταστημάτων: μόνο ότι υπάρχει κόσμος. Αυτόκινητο ναυ άνεβαίνει παράνομα. Τό σταματάει άστυφύλακας. Κάτι λέει μέ τόν όδηγό: χαμογελαστοί. Τό ναυ προχωρεί. Η παρανομία συνεχίζεται. Η άναπλασθείσα πλατεία στό Μοναστηράκι. Στην Πανδρόσου λιγότερος κόσμος. Γωνιά Μητροπόλεως και Εύαγγελιστρίας. Έχω περπατήσει άρκετά. Δέν υπάρχει κάθισμα ελεύθερο στό «Centrale» και τό «Στύλ καφέ». Ούτε στό «Lucafe» στην άλλη γωνία.

Ξαναπερνάω από τήν Καπνικαρέα. Για νά έξακριθώσω ποιό ήταν μία μικρή χορωδία στό πίσω μέρος τής έκκλησίας. Μου είχαν κάμει έντύπωση. Καμμία είκοσαριά νέες, γλυκές και συμπαιθείς και δύο-τρεις νεαροί οι τραγουδιστές: τρεις κιθαριστές και ένας άκορντεονίστας. Ντυμένοι και ντυμένες μέ απλότητα και εύπρέπεια. Φορούσαν κι ένα άγιοθασιλιάτικο σκούφο. Έψαλλαν κι έτραγουδούσαν κάλαντα και παραδοσιακά τραγούδια. Ό κόσμος (ένος στους δύο θά έλεγα: τουλάχιστον) έριχνε τόν όβολό του: κέρματα και άρκετά χαρτονομίσματα. Ήταν ένα θέαμα και ένα άκρόαμα ώραία: πολύ ώραία.

Ξαναγύρισα λοιπόν για νά έξακριθώσω ποιό είναι. Περπατώντας μου ήρθε ή ιδέα νά γράψω γι' αυτούς. Ήταν κάτι πού μου έδωσε χαρά: μέ έκαμε νά χαμογελάσω. Δέν είναι όλα κατάμαυρα, έσκέφθηκα: πολύ περισσότερο όταν είδα περί τίνος έπρόκειτο. Υπήρχε μία πινακίδα, τήν όποία δέν είχα προσέξει στό πρώτο μου πέρασμα. Έγραφε πώς ήταν οι πολιτιστικές ομάδες τής Φοιτητικής Έστίας του Πανεπιστημίου Άθηνών. Η συλλογή χρημάτων για τήν προώθηση των σκοπών τους.

Καλή άποκοπή, λέμε στην Κεφαλονιά: για τόν χρόνο πού φεύγει. Εύτυχισμένος ό καινούργιος χρόνος: γι' αυτόν πού έρχεται. Μέ ένα χαμόγελο. Δώρο των καλών παιδιών.